

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Czubik

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z protestu wyborczego N.M.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2025 r.,

pozostawia protest wyborczy bez dalszego biegu.

Paweł Czubik Paweł Księżak Maria Szczepaniec

UZASADNIENIE

N.M. (dalej: Skarżąca) pismem oznaczonym datą 16 czerwca 2025 r., które wpłynęło do Sądu Najwyższego 4 lipca 2025 r. wniosła do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 1 lipca 2025 r. I NSW 9779/25, stwierdził ważność wyboru Karola Tadeusza Nawrockiego na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, dokonanego 1 czerwca 2025 r. Uchwała ta zakończyła - zgodnie z Konstytucją RP i Kodeksem wyborczym - procedurę rozstrzygania o ważności wyboru Prezydenta RP.

Po podjęciu takiej uchwały - wydanej przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 129 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) oraz art. 324 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365, dalej: k.wyb.) - rozpatrywanie protestu byłoby sprzeczne z funkcją postępowania w przedmiocie ważności wyborów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 2015 r., III SO 2/15 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 31 sierpnia 2020 r., I NSW 5917/20).

Przedmiotowy protest został dostarczony do Sądu Najwyższego 4 lipca 2025 r. (stempel Sądu Najwyższego z datą wpływu), a więc już po podjęciu uchwały w sprawie ważności wyborów.

Niezależnie od powyższych okoliczności należy wskazać, że zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy powinien pozostawić bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków formalnych.

Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W swoim dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że protest wyborczy nie może mieć charakteru abstrakcyjnego, czyli stawiać ogólnych zarzutów co do potencjalnych naruszeń prawa wyborczego w skali całego kraju, które nie mają żadnego związku z osobą wnoszącą ten protest. Podstawą do uznania protestu wyborczego za niedopuszczalny i pozostawienia go bez dalszego biegu jest również brak interesu prawnego we wniesieniu protestu wyborczego, co ma miejsce w sytuacji, gdy sformułowane w nim zarzuty mają charakter abstrakcyjny i hipotetyczny, odnosząc się do sytuacji, których protestujący osobiście nie doświadczył (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19 oraz z dnia 30 lipca 2020 r., I NSW 84/20). Co więcej w orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się,

że ciężar dowodu spoczywa na osobie, która wnosi protest. Nie może być zatem tak, że zaledwie uprawdopodobniony *post factum* własnym oświadczeniem protest będzie odnosił zamierzony skutek. Taka uproszczona ocena byłoby rozwiązaniem dysfunkcyjnym dla całego procesu wyborczego i mogłaby prowadzić do działań obstrukcyjnych ze strony osób, które nadużywając swego prawa z różnych powodów nie chcą zaakceptować ustalonych wyników wyborów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2019 r., I NSW 65/19). Konstrukcyjnym warunkiem protestu wyborczego jest zatem takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw lub naruszeń kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku wyborów, które poparte są dowodami, a nadto wykazują naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu protestującego. Przedmiotem protestu nie mogą być zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2023 r., I NSW 775/23).

W ocenie Sądu Najwyższego, protest Skarżącej zawiera wyłącznie zarzuty ogólnikowe, odnoszące się do hipotetycznych naruszeń i nie zawiera wskazania żadnych dowodów, które spełniałyby w/w wymogi, a w konsekwencji mogłyby wykazać naruszenie konkretnego interesu wyborcy. Z tych względów należało uznać, że protest Skarżącej wykracza poza zakres wyznaczony przez art. 82 § 1 k.wyb.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. orzekł, jak w sentencji postanowienia.

Paweł Czubik Paweł Księżak Maria Szczepaniec

[AP]

[a.ł.]

